

Ezdráš-Nehemjáš
Sedmnáctý díl
Neh 9

1. Den pokání (verše 1-5)

Krátce po skončení svátku stánků se koná kající shromáždění. Podle našeho kalendáře se toto shromáždění konalo 30. října 445 př. Kr. Výrazem zármutku nad hříchy lidu je půst, odění pytlovinou, zemina na hlavě. Judejci se oddělují od cizinců. V Ezd 9 jsme četli o vnějším projevu *neoddělení* od cizinců, kterým byly sňatky s pohanskými manželkami. Zde však o pohanských manželkách není zmínky. Každopádně šlo o shromáždění výhradně Izraelitů, kam cizinci neměli přístup. Vždyť pouze Izraelité mohli vyznávat hříchy svých otců. Vyznávali totiž své hříchy i nepravosti svých otců. Hebrejský kořen slova „vyznávat“ (J-D-H, verše 2-3) je stejný jako u slova „vzdát čest, děkovat“. V hebrejském myšlení je tedy vyznávání hříchů hodně blízko vzdávání cti Bohu a děkování Bohu. V kající modlitbě nacházíme jak vzdávání cti Bohu, tak i vyznávání hříchů. Vyznávání našich hříchů tak může zároveň být i vzdáváním cti Bohu. Vyznáváme, že my jsme hříšní a Bůh je spravedlivý.

Hebrejský text ve verši 3 se dá přeložit i tak, že „čtvrtinu dne“ četli ze Zákona a „čtvrtinu dne“ vyznávali. Čtvrtina dne trvala zhruba tři hodiny. Pak by tedy tři hodiny četli ze Zákona. Tři hodiny by vyznávali a klaněli se. Shromáždění vedli levité, kteří jsou zde vyjmenováni. Vedli lidi v modlitbě, vyzývali ho k dobrořečení Hospodinu a patrně předříkávali kající modlitbu, kterou v této kapitole Bible čteme. Jejich výzva ke shromáždění zněla: „*Povstaňte, dobrořečte Hospodinu, svému Bohu, po všechny věky.*“ (verš 5 ČEP) Slovo „dobrořečte“ je překladem hebrejského slova B-R-K, které má význam „žehnat, požehnat“.

Má se dobrořečit Božímu jménu, které je vyvýšené nad každé dobrořečení a chválu. Ani neexistují slova, kterými by bylo možno Boha dostatečně vynachválit.

2. Velký a spravedlivý Bůh (verše 6-15)

V modlitbě se vypočítávají nejprve skutky Boží moci, věrnosti a milosrdenství. Boha poznáváme zejména prostřednictvím toho, co koná. Bůh stvořil svět. Bůh vyvolil Abrahama, vyvedl ho z jeho země a slíbil, že mu dá zemi Kanaan. A Bůh také dodržel své slovo, protože je spravedlivý. Všechno, co se v modlitbě říká dál, dokládá tuto pravdu. Bůh vyvedl lid z Egypta, vedl ho sloupem oblakovým a ohnivým. Dal Izraeli svůj Zákon. Dával mu chléb z nebe - manu - a vodu ze skály.

3. Boží slitování nad nevěrným lidem na poušti (verše 16-25)

Po výčtu Božích dobrých skutků však začíná výčet nevěrností a zlých skutků Izraele. Tyto zlé skutky ostře kontrastují s Božím dobrodiním. Tento kontrast je důležitým námětem další části modlitby a vlastně jádrem celého jejího obsahu. Podobný protiklad existuje i v dějinách církve, kterou Kristus neopouští ani navzdory hříšnosti a omezenosti lidí, kteří ji tvoří.

Izraelité na poušti odmítli Boha poslouchat a dokonce se chtěli vrátit do otroctví. K tomu ale tvoří protiklad Boží charakter. Protože Bůh je vždy sám sebou, neopustil je. Zašli

tak daleko, že si zhotovili modlu. Ale Bůh je přesto neopustil. Oni opouštěli Boha, ale ne Bůh je!

Sloup stále zůstával, aby je vedl. Hospodin jim dával svého dobrého Ducha, aby je poučoval. Tak například řemeslník Besaleel byl naplněn Božím duchem k řemeslné práci pro svatostánek (Ex 31,3 a 35,31). Na sedmdesáti starších spočinul Boží duch (Nu 11,16-30). Mojžíš předával dál, co ho Boží duch učil. Také mana ani voda nikdy nezmizely. Bůh o ně na poušti pečoval celých 40 let. A potom jim daroval zemi, kterou kdysi slíbil Abrahamovi. Dal jim vítězství nad pohanskými národy, které se v zemi nacházely. Nabyli tak spousty dobrých věcí a začali žít v blahobytu. Blahobyt však bývá pokušením k odpadnutí od Boha (Dt 8,12-14; sr. F 4,12-13).

4. Boží slitování nad nevěrným lidem v zemi (verše 26-31)

A tak se i v zemi zaslíbené opět projevila jejich vzpurnost. Nejenže zavrhli Boží zákon, ale dokonce vraždili proroky, které k nim Bůh posílal, aby je skrze ně varoval. V této části se modlitba dotýká doby soudců, o níž pojednává biblická kniha Soudců. Bůh je tehdy za trest vydával do rukou nepřátel. Ale když k němu volali, dával jim vysvoboditele (spasitele, zachránce; sr. Sd 2,11-23). Jakmile se jim však ulevilo, zase hřešili ... Hospodin je varoval, dával jim výstrahu prostřednictvím proroků (verš 26,29,30). Bůh s nimi měl dlouho trpělivost. Když však proroky neposlouchali, vydal je nakonec do rukou cizích národů.

Ale ani tehdy s nimi neskončil úplně a neopustil je, čehož byli navrátilci z Babylona živým dokladem.

5. Prosba o smilování (verše 32-37)

Prosbou kajících modlitebníků v době Nehemjášově bylo, aby Bůh všechny ty tresty pokládal za dostatečné. Uznávali, že Bůh jednal věrně, ale oni nevěrně. Předkové neposlouchali Hospodina, proto na tom byli jejich potomci tak, že ve své vlastní zemi byli pod cizí nadvládou.

Ani v dějinách církve nenajdeme jedinou Boží chybu. Bůh dal a dává vše, co potřebujeme. Zejména nám dal svého Syna a svého Ducha (Ga 4,4-6). A zůstává věrný sám sobě navzdory lidským hříchům. To je naše naděje. Církevní dějiny tak vlastně mají jen jednoho hlavního hrdinu, a tím je ve své trojjedinosti Bůh sám.

Otázky k zamyšlení a rozhovoru:

1/ Jak na vás působí, že Bůh zůstává věrný i navzdory naší nevěrnosti?

2/ Proč bývá hmotný blahobyt pokušením k zapomínání na Boha?

3/ Jaké projevy Boží věrnosti vidíte v dějinách žižkovského sboru?